

دی‌دگاه

شماره: ۶۴۲	موضوع: ضرورت پرهیز از شتاب زدگی در حذف نظام ثبت سفارش
تاریخ: ۱۳۹۳/۴/۳	

تهیه و تنظیم: علی زاهدطلبان

توضیح اجمالی:

نظام ثبت سفارش، مهمترین ابزار کنترل تجارت خارجی بویژه واردات طی سالیان گذشته در کشور بوده است. این سیستم که برخاسته از الزامات قانون مقررات صادرات و واردات مصوب سال ۱۳۷۲ مجلس شورای اسلامی و آئیننامه اجرایی آن می باشد، دست کم بیش از دو دهه است که بستر و مجرای اصلی اعمال سیاست های تجاری در بخش تجارت خارج ی ایران بوده و مناسبات کاری با سایر دستگاه ها و سازمان های درگیر در امر تجارت خارجی را نیز شکل داده است. تعدد دستگاه ها و نهادهای اثرگذار و ذیمدخل در تنظیم و اجرای سیاست تجاری کشور، این مناسبات را تا حد زیادی تودرتو و پیچیده و بالمآل فرایند تجارت خارجی کشور را طولانی و پرهزینه ساخته که نارضایتی ارباب رجوع و فعالان اقتصادی را در پی داشته است. تصمیم به اصلاح و بازنگری این سیستم و بازگرداندن آن به کارکردهای اصلی خود که همانا برنامه ریزی، پایش و نظارت بر فرایند کلی تجارت خارجی کشور و جلوگیری از مغایرت های ناخواسته و اتلاف منابع و تخصیص منابع کمیاب ارزی به نیازهای ضروری و اولویت های وارداتی کشور در مواقع اضطراری است، اقدامی لازم و درخور تحسین است که به آماده سازی کشور برای تعامل فعالانه تر با اقتصاد جهانی بویژه الحاق ایران به سازمان جهانی تجارت کمک خواهد کرد. بدیهی است، اصلاح این سیستم قبل از هر چیز مستلزم بازتعریف نقش و مسئولیت هر یک از دستگاه ها و سازمان ها و نهادهای درگیر در امر تنظیم سیاست تجاری کشور و حذف نهادهای موازی و حرکت به سمت یکپارچگی و انسجام سیاست های تجاری از یک طرف و تمهید روش های اجرایی مناسب برای اجرا و تحقق اهداف و مسئولیت های تعیین شده برای هر یک از آنها از سوی دیگر است. به جرات می توان گفت حذف کلی این سیستم از نظام تجاری کشور مادامیکه بازنگری های مذکور صورت نگرفته، لاجرم به ایجاد سیستم های موازی مشابه در داخل هر یک از سازمان های مذکور منجر خواهد شد که نه تنها تسهیلی برای تجارت خارجی کشور ایجاد نخواهد کرد، بلکه بر حجم بوروکراسی و تشریفات آن به میزان قابل ملاحظه ای خواهد افزود. بعبارت دیگر حذف یکباره این سیستم از نظام تجاری کشور نه تنها به حل این مسئله کمکی نخواهد کرد بلکه مشکلات و مسائل عدیده ای را ایجاد خواهد کرد که بیم رجعت دوباره و استفاده بی قاعده از آن را افزون خواهد ساخت. در واقع حذف یکباره نظام ثبت سفارش، در حکم پاک کردن صورت مسئله به جای یافتن پاسخ های مناسب برای حل مشکل خواهد بود.

دی-دگاه

نکات کلیدی:

- ۱- فرایند انجام واردات در کشور بدلیل تعدد دستگاه ها و سازمان های صادر کننده مجوز ورود، بسیار طولانی ، زمان بر و پرهزینه است که اصلاح این سیستم و کاهش زمان رسیدگی به درخواست های مجوز ورود و شفاف سازی الزامات و ضوابط آن به تسهیل تجارت خارجی کشور و کاهش هزینه های مبادله کمک موثری خواهد نمود.
- ۲- نظام ثبت سفارش به خودی خود و فارغ از عملکرد آن، محملی قانونی برای تجمیع و هماهنگ سازی سیستم های مجوز ورود فرعی در سازمان های دیگر و ایجاد یک پنجره واحد برای پاسخگویی به ارباب رجوع و فعالان عرصه تجارت محسوب می شود که اجرای درست و حساب شده آن و جلوگیری از سوء استفاده های احتمالی از آن، می تواند کاملاً هم جهت با سیاست تسهیل تجاری تلقی شود.
- ۳- مادامیکه در شیوه ها، فرایندها، دامنه شمول و ضوابط و الزامات مجوزهای ورود سایر دستگاه های ذیمدخل در تجارت خارجی کشور بازنگری و بهبود اساسی ایجاد نشده، صرف حذف سیستم ثبت سفارش نقش چندانی در ایجاد تسهیل تجاری ایفا نخواهد کرد و صرفاً به یک جایجایی فیزیکی از یک سیستم متمرکز و واحد به یک سیستم چندپاره و متکثر منجر خواهد شد که بر بغرنجی و دشواری های اجرایی خواهد افزود.

تأیید رئیس گروه مشاوران:

تأیید رئیس مؤسسه: